

Naš novi brod za polaganje plutača

Kap. Andro Čulić, Split

Uzduž cijele naše obale, po raznim lukama, sidrištima i zalivima, kao i na još nekim drugim izloženim položajima imamo usidrenih u moru mnogo plutača za vez raznih veličina. Nadalje imamo raznih signalnih ili svijetlećih plutača, te raznovrsnih pomorskih znakova, kojima su označeni plovni kanali, pličine, podmorski grebeni, podrtine i slično.

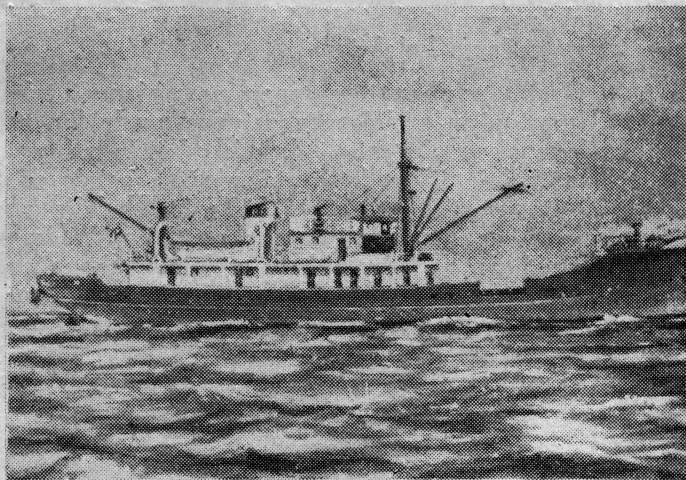
Veći dio plutača za vez bio je položen na svoja sadašnja mjesta davno. Mnoge su od njih bile potopljene pri koncu rata i to uglavnom pušćanim mecima. Neke su se od njih s vremenom potopile i same radi dotrajalosti.

Po oslobođenju, jedan dio potopljenih plutača bio je dignut s morskog dna, na brzu ruku popravljen i ponovo postavljen na svoja mjesta, jer su tu bile neophodno potrebite. Ali na dnu još i sada imamo dvadesetak raznih plutača za vez, koje skupa sa svojim lancima i sidrima predstavljaju znatnu vrijednost. Sve to čega još uvijek da se dignu iz mora i da se ponovno upotrebi tamo, gdje to bude potrebno.

Međutim, postojeće plutače, koje imamo u upotrebi, trebamo redovito održavati u ispravnom stanju, jer one inače u moru, gdje su stalno izložene velikoj oksidaciji brzo propadaju. Ustvari, svaku bi plutaču trebalo najmanje jedamput godišnje izvući iz mora, ostrugati s nje svu izraslu vegetaciju i nakupljenu hrđu, zatim istu skupa s njezinim lancima pregledati, eventualno

popraviti, zatim obojadisati antikorozivnom i antivegetativnom podvodnom zaštitnom bojom. Pri pregledavanju, važno je iznad svega uvjeriti se, da je t. zv. lanac-njihala plutače ispravan (njihalo je onaj dio lanca plutače, koji spaja samu plutaču s njezinim sidrenim lancima). Naime, ovaj se dio lanca plutače uslijed stalnog, većeg ili manjeg njihanja plutače, postepeno istroši.

Da bismo plutače mogli polagati, dizati, pregledavati, premještati, bolje učvršćivati i održa-

Novi brod za polaganje plutača u vožnji

ti redovito u ispravnom stanju, moramo raspola-
gati s odgovarajućim tehničkim sredstvima, t. j.
s odgovarajućim brodom za plutače, građenim
specijalno za ove svrhe.

Od oslobođenja do danas, povremeno su se
ipak vršili stanoviti radovi na plutačama za ve-
zove, služeći se improviziranim radnim ekipama
i pojedinim unajmljenim dizalicama.

Manje i lagnije plutače za vez, zatim svijetle-
će signale plutače i pomorske znakove postavlja
i uzdržava motorni brod Uprave pomorske ras-
svjete »Sušac«, ali s istim se ne može da radi
s većim i težim plutačama, jer je ovaj za te svrhe
premalen.

Stoga su odgovorni organi Uprave pomorske
rasvjete već godinama nastojali da dobiju
jedan odgovarajući brod za radove s plutačama,
koji bi bio tehnički potpuno opremljen za ove
svrhe. Ovo se pak moglo da ostvari tek pred par
godina, kad je »Brodospas« izvikao u Rijeci s
morskog dna jedan potopljeni parni remorker i ko-
ješta je u prvi čas namio iskoristiti za svoje po-
trebe U međuvremenu. Uprava pomorske rasvje-
te u Splitu zainteresirala se za ovaj brod i našla,
da bi se isti mogao korisno rekonstruirati kao
brod-polagač plutača, te ga je od »Brodospasa«
otkupila u namjeri da ga čim prije dade rekon-
struirati za naznačene svrhe. Državni osigurava-
jući zavod (DOZ) pridavajući ovoj nabavci svu
dužnu važnost, omogućio je s jednim većim izno-
som, da se odmah pristupi radovima popravka i
rekonstrukcije broda.

Uprava pomorske rasvjete dala je našem is-
kusnom stručniaku, brodogradilišnom inženjeru
Pavlu Mardešiću zaduženje, da u tu svrhu napravi
jedan generalni plan rekonstrukcije broda. Prema
zahtjevima ove specijalne službe on je sremenno
i sa mnogo originalnih ideja napravio doskora
taj plan i skupa sa tehničkim opisom dostavio ga
Upravi pom. rasvjete, koja ga je prihvatila. Po-
nude za rekonstrukciju broda bile su gotovo do-
stavljene svim našim većim brodogradilištima. Iz-
među njih najbolje uslove dao je baš Remontni
zavod »Sava Kovačević« — Tivat, tako, da je
brod koncem god. 1953. bio isporučen na rad
ovom radnom kolektivu.

Prema spomenutom generalnom planu i teh-
ničkom opisu brod je prvenstveno predviđen za
radove oko polaganja i dizanja plutača za vez,
a zatim kao i kao brod-radionica za ostale po-
trebe pomorske rasvjete i balisaže. Nadalje on
će služiti za izgradnju i popravke svjetionika, kao
i za njihovu opskrbu pitkom vodom, te konačno
za prijenos, isporuku i opskrbu svjetionika po-
trebnim materijalima za njihovo ispravno fun-
kcioniranje.

Brod je dug: 45,70 m; širok: 7,52; a visok:
4,45 m. Njegova brutto tonaža iznaša oko 320
tona; netto: oko 130 tona. Gaz broda kod punog
opterećenja na krmi: 4,5 m.

Na brodu neposredno ispred zapovjedničkog
mosta postavljen je jedan jaki jarbol, okolo kojega
se nalaze 3 samarice, od kojih je ona srednja di-
mencionirana za terete od 25 tona, dok su ostale
dviije predviđene za terete težine 3—4 tone. Po-
diagač teške samarice je osmerostruki, a udešen je
tako, da se može lako prebaciti preko kolotur-
nika na nosu pramčane statve bez potrebe pro-
vlačenja užeta. Radeći tako s podigačem pre-
ko pramčane statve, ova će samarica dizati s
morskoga dna terete do 25 tona težine, dok će
samarica s istim podigačem radeći postrance (t. j.
uz bok broda) dizati terete do 15 tona težine, što
će u potpunosti zadovoljavati sve predviđene po-
trebe kod ove vrsti radova.

Za smještaj posade i radne ekipe planirano je
8 jednokrevetnih kabina, 7 dvokrevetnih i 1 čet-
verokrevetna. Osim ovih kabina, brod ima u
sredini broda pod palubom salon i blagovaonicu
za posadu. Brodska kuhinja će imati štednjak s
kojim će se moći kuhati koliko na drva, toliko
i s električnom strujom. Električni hladionik ve-
ćeg obujma, također je jedna od modernih napra-
va, koju ovaj brod dobiva. Brod će pomoću ra-
diotelefoniije biti stalno u vezi sa svojom ustano-
vom u Splitu.

Od modernih navigacionih naprava brod do-
biva jedan specijalni »projector-kompas«, koji
montiran iznad kormilarnice služi istodobno za
snimanje, kao i za kormilarenje, budući se nje-
gova ruža vjetrova projektira kroz periskop u sa-
mu kormilarnicu.

Sve stambene i sanitarne prostorije rade se
u skladu sa propisima Pravilnika o higijenskim
i tehničkim zaštitnim mjerama na morskim brodo-
vima, dok se sam brod gradi prema propisima
i pod nadzorom Jugoregistra, te u skladu sa po-
stojećim propisima, koji važe za sigurnost plo-
vidbe.

Po dovršenoj rekonstrukciji brod će dobiti
izgled jednog potpuno novog i modernog broda.
Kolektiv remontnog zavoda »Sava Kovačević« iz
Tivta, kojemu je ovo jedan od rijetkih objekata,
koji izgrađuje za našu trgovačku mornaricu, svo-
jim poznatim i solidnim radom sigurno će do kra-
ja nastojati da se još više afirmira i da tako do-
prinese i sa svoje strane, da naša mornarica do-
bije jedan bolji brod za potrebe pomorske rasvje-
te i balisaže, kojoj je ovaj brod od neprocjenjive
važnosti.

U međuvremenu rekonstrukcija broda je već
daleko poodmakla i radovi se u Tivtu približava-
ju svom završetku, tako da bi brod početkom
ove ljetne sezone trebao da započne svojim ra-
dovima.

Naša će javnost uopće, a pomorski krugovi na
našoj obali napose s radošću pozdraviti ovu toliko
potrebitu prinovu u našoj trgovačkoj mornarici,
pomoću koje ćemo konačno uspjeti da obezbje-
dimo stopostotno sve naše vezove, te da tako i
ovim putem pridonesemo očuvanju dobrog glasa,
koje naša obnovljena mornarica uživa u svijetu.